

86 מתוך 1500

המעמד — חגיגי (דגלים, שלושה המ' נונים, שרי ממשלה, מגבירי קול ברחובות המרכזיים); המתח — פושר (רגעים ספורים בלבד של "חום"); התוצאה — החלטות גורטיות ("העסקים כרגיל"); הסיר — כום — ועידה בנוסח "מיטינג" אמריקאי ("נעשה ונשמע"). זו היתה הועידה הראשונה (מאז קום המדינה) של המפלגה הגדולה ביותר. 1500 ציירים ייצגו את 85 אלף חברי מפלגת פועלי ארץ-ישראל בועידה זו שנמשכה 5 ימים.

שר החוץ, סטיפר היסטוריה, לא שכח להזכיר לאויבים ותיקים וחדשים (מימין ומשמאל) את חשיבותם. הסיוע: המפלגה הצליחה.

ראש הממשלה חרג מן המסגרת המקורית, בלתי הפך סניגור לעליה לדעה: "זוהי אגדה כי מה שהיה לנו בנעי העליה השנייה) אין לעולים החדשים. להם (למרוקאים ולתימנים) יש לתת לנו לא פחות מכפי שיכולים אנו לתת להם.

החלוציות כבר איננה מנופול (של הדגיות). היא זכות וחובתנו של כל אורח. כל אדם העושה משהו בארץ — הוא חלוץ. שר האוצר עסק במתימטיקה של מספרים (מאחד ועד מליונים: כפל, חילוק, חיבור וחיסור). התוצלל כי הספיק להכין רק חצי הרצאה בכתב. את החצי השני (פחות מספרים) אמר ישר למיקרופון:

מב הכלכלה תלוי בפסיכולוגיה של הציבור.

היינו מוכנים לקבל (כספים ועזרה) לא רק על ידי מגביות כי אם גם ע"י הל' ואות ממשלתיות ומאנשים פרטיים, אך יש מי שמפחיד... המצב הכלכלי חמור -- אין סיכויים קרובים לאיזון המאזן המסחרי ("עם המ' אמין בנסים").

האשה בממשלה (גולדה מאירסון — עבודה ובטוח עממי) עוררה כדבריה על השוק השחור של פועלי הבנין (עוד ועדה ציבורית) סערת ויכוח וקריאות בנינים. פועלי בנין נחטפים ע"י הקיבוצים לעבודה בשכר של 8 ל"י ליום.

הברירה בידנו: גיוס מלא של פועלי הבנין להקמת שיכונים עולים או הבאת פועלי בנין מומחים מאיטליה.

שני שרים אחרים (רמז ויוסף) הסתפקו במועצת שר התחבורה הכריז כי "הועידה נעצלה" והכה בפטיש. לשר האספקה וה' קיצוב "לא היה מה להגיד", והוא נחבא אל הכלים, אך קיבל את מנת המהמאות המוקצבות מפי משתתפי הויכוח.

ויכוח כללי. 86 (מתוך 1500) אנשים מן השורה עלו על הבמה בזה אחר זה ובזיהם גליונות נייר. "קול ישראל" במהדורה מקורית (כל הרצאה עשר דקות — בלי מוסיקה). האולם מתרוקן. ה"קול" לארים" מתמלאים. קהל המאזינים — הע' תונאים ורושמי הסטנוגרמה (בתשלום), או הדים וסקרנים לפי כרטיסים, (ללא תשלום).

אחד הציירים, עולה ממרוקו, אמר מה שאמר מתוך ראות מצב הדברים בשוב: "בכל מקום שאני פונה בעיר אני רואה את שלטים: רופא שיניים, רופא עיניים, רופא עור, רופא ילדים. ואצלנו אין רופא לרפואה".

האמנם בשוב אחד ובשטח הרפואה בלבד?

התוצאות - 5 חול 5

מה רצתה מנהיגות מפא"י להשיג ע"י ועידת-ראווה זו? יש אומרים: להפגין כוחה לפני 2 מערכות-בחירות (לקונגרס הציוני והבחירות

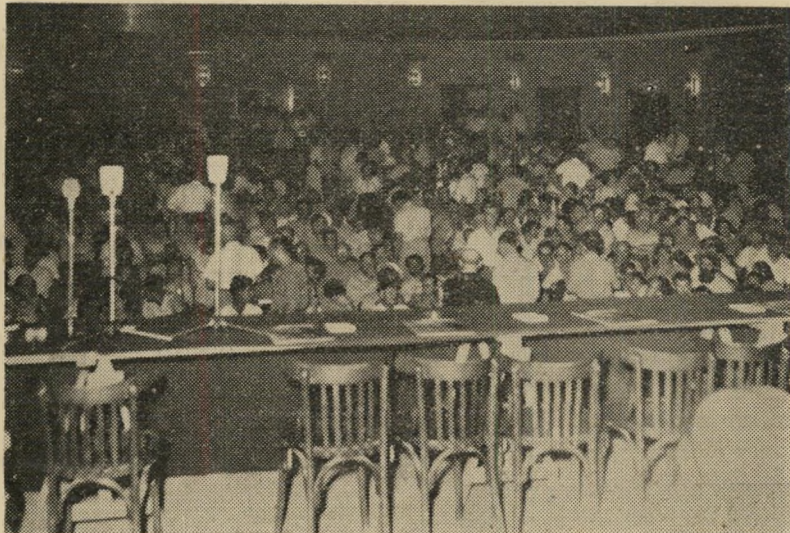
לרשויות המקומיות). ויש אומרים: לחזק את השורות מבפנים.

הפגם העיקרי בועידה: לא היה לה ציר-ויכוח מרכזי, אם כי מנהיגות הכריזה לפני הועידה ובתחילתה, כי עיקר תפקידה של הועידה לדון על משימת השעה: קיבוץ גלויות וקליטת העליה (אדרבא — נוס למצוא נושא שאינו נוגע ל"משימה" זו) אין איפוא כל פלא, כי עיקר ההתלהבות ריכוז ענין הקמת הש"ל, החטיבה החלוצית החדשה של מפא"י. הש"ל הכניס קצת "תוכן" לועידה חסרת-התוכן, אם כי מכלל 85 אלף חברי המפלגה לא "הש"ל" אפילו אחוז אחד וכ-90 יוצאים אחרי הועידה ל"מפעל ראשון" באילת. התוצאה היחידה לועידה: מפא"י יסדה שתי "תנועות המוניות" אחרות: המועצה הארצית של מפא"י תמנה 405 חברים והמרכז — 131 חבר. וכיוון שגופים מסורבלים כאלה לעולם לא יהיו מסוגלים לדון ולהגיע לידי הכרעה, הרי ההכרעה הסופית תהיה בידי הועדה המדינית בת 30 איש, (בשם שמונים וחמשה אלף חברי המפלגה!) כלומר בידי "התמישה" המרכזית הקובעת: דוד בן-גוריון, משה שרת, זלמן אהרונוביץ

המשמר הצעירה" היא יצור צעיר, כבן שבע שנים. באותם הימים גילתה מפא"י כי היא מזדקנת, ורצתה ליצב את עמדתה — ביהוד כלפי מפלגות אחרות — בכוחות רע' ננים. כשנתים אחרי כן גם ייסדה להם עתון — "אשמורת".

הסכסוך הראשון פרץ (ב'1947) על רקע — יהדות. באחד גליונות "אשמורת" נתפרסמה רשימה על "יצוג בחוץ לארץ, וברשימה זאת נפסלו "היהודים המפוא" תים". אחד המשוררים היה צריך לפרוש מהמערכת (דרך אגב, מן המפלגה לא פרש). אבל כשלונו של העתון לא היה בהע' ותו. להפך: הוא לא חידש דבר. ולא היה ידוע אם בגלל זמם ששמו על עורכיו אי בגלל שאין לכתבו כל דבר חדש להגיד. בכל אופן, תפוצת השבועון היתה אפסית (ואחד ההסברים לפיטורי המערכת הוא הפסדי השבועון).

ברור כי כל צעיר הגהה יש בו מזה של מקוריות (או "מהפכנות") ולא בגלל יסתייג בתוך מפלגה קיימת, ומה גם כשהמפלגה היא אוטוקראטית. ואלו צעירים אלה, שאין בינם לבין צעירי מפא"י אלא חישוב עמדה בלבד ("כסית" משותף לשני

ועידת מפלגת פועלי ארץ-ישראל המחליטים לא ישובו באולם...

הפלגים, וגם המעברים בין מפלגה למפלגה תדירים, נראים עלובים מאד כשהם מס' תפקים במה שהכינו להם קודמיהם.

ודומה כי זה הוא הרקע לסכסוכים. סוף סוף כמה יכולה גם מפא"י לגרור חבורה של חדלי מעש? מרוב משמעת (בדיוק ההפך מן הרושם שרוצים המשמרים תצ' עירים לעורר) אין המשמרת הצעירה עושה דבר מלבד גיוס עוד צעירים הרוצים לתפוס עמדות בכוח מהימנותם. המפלגה קצה באוזלת ידם של צעיריה.

אבל לכך אין תרופה. גם אם נניח כי למשמרת הצעירה באים מפעם לפעם צעירים בעלי כוונות טובות, מתוך רצון "לעורר מבפנים", בתחומי מפא"י חייבים הם לה' פוך למה שהנם — גוררי הגדולים.

ויכוח על תה

השולחנות היו "יבשים" ונקיים מתק' רובת שעה שחבר מליאת מועצת פועלי חיפה התכנסו באולם "בית-ינו" לשם דיון על חוק הקיצוב. אולם בכל זאת עסקה המליאה בויכוח... על תה.

החל בענין מ. אבציג מסייעת מפ"ם שעה לדברי הסניגוריה של אבא חושי על הקיצוב החדש בהלצה: בימי הבחירות לעיריה מסוימת נטשה מלחמת בחירות חריפה בין שתי מפלגות. משנתלטה האוירה אירע לא פעם שהשתמשו אף במקלות. יום אחד, זמן קצר לפני ספירת הקולות, נודמן מאן דהוא מפעילי המפלגה האחת, "למטה" הראשי של המפלגה השניה וגילה שם לתמהונו אחד ממנהיגיו מיסב על כוס תה עם ראשי היריבים. פרץ הלה החוצה בצעקה — "חברה זרקו את המקלות — הם כבר שותים תה..."

הוא הדין במפא"י, התריס נציג מפ"ם — החליה השבנו כי החלטתם לקחת את הסותרים "בידים" והנה נוכחנו לדעת כי אתם שותים אתם תה...

נענה אבא חושי: לעת עתה שותה רוקח תה עם פזה ולא אתי...

קריאה מספסלי מפ"ם: תה מר מאד... קריאה מספסלי מפא"י: אתם יכולים להוכיח זאת?

נציג מפ"ם: תקום חזית פועלים מאוחדת ונחלל — לשתות תה...

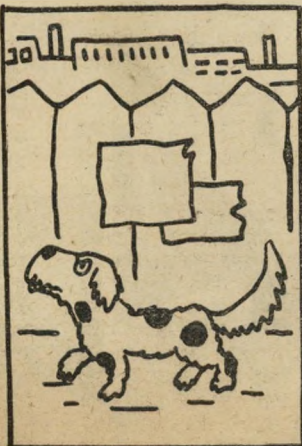
מאן דהוא מקצה האולם: מוטב שיביא כוס תה לכולנו! מסתבר שאין תקציב "לכבוד" חברי מליאת מ.פ.ה. והשולחנות נשארו "יבשים"...

מחתרת של מעלה

שלשה מעשי אלמות שאירעו בימים האחרונים בתל-אביב והנראים לכאורה כ"מעשי ילדים" באים להזוהרנו בעוד מועד מפני סכנה. יתר על כן, הם מלמדים כי פעילותם של אותם נטורי קרתא שבירוש' לים ובני-ברק איננה צחוק.

בארבע לפנות בוקר הוצת במרכז תל-אביב בית הקפה "נוגה", והגחמונים האל-מונים השאירו כתובת על הקיר: "כך יעשה לכל מחלל שבת". אותה כתובת העידה על ביקורם של אותם הקנאים במ' קום אחר, שאף בו שלחו אש באותו שבוע — קפה "בלום". כמה ימים אחרי כן של' חו הקנאים אש בקולנוע "אופיה" שבר' חוב גרונברג, והפעם העידה הטכניקה של הביצוע על הכנה ותכנון (בקבוקי בנזין קשורים לקרש בוער המשולך על גג הבנין). חתימת הבריונים המקבלים על עצמם את האחריות למעשים אלה — "ארגון הקנאים" — מעידה אף היא, כי התארגנה מחתרת לפי המסורת הישראלית. בכל המקרים באו הפעולות כמעשי נקמה על אי שמירת השבת.

כאשר החלו נטורי קרתא אשתדק בהפג' נותיהם בירושלים נגד התנועה בשבת (סקילת המכוניות, התקפת המשטרה, פיזור הקהל בעזרת צנורות מים ולבסוף — ועדת חקירה...) העלו רבים מאתנו חיוך של ביטול: "שטויות, סתם שומרי שבת". הכל יודעים כי אנשים אלה, הנמצאים מחוץ לתחום (כי אף הגויש הדתי אשר בתוך הממשלה והישוב מסתייג מהם) אינם אלא מעוט קטן ביותר, שלא יצליח לעולם להשתלט על חיינו. הנחה זו היא צודקת מבחינתה המדינית של תנועה זאת, שאי' נגה מכירה במדינת ישראל, חוקתה ומש' מעתה. אמנם גם בשדה פעולה זה חלה "התקדמות" ניכרת: הדבר החל בפניות לקונסוליות זרות ולכנסיה ("הצילו אותנו מידי הציונים") ונגמר בהסתננות על מעבר לגבול, מקום שם קבע לו עתה בין השאר לייבאה ווייטפיש, אחד מאנשי התנועה הזאת, מקום מושב של "הממשלה היהודית בגולה", כעין קריקטורה של דה-גול, שגור עדה למעשה אך ורק להשמצה (לשביעת רצונם של הערבים).

דוד